

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 5.10.15
nr. 6070 podpis. A

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 2.10.15.
nr. 4059 podpis. Borusewicz

MINISTER EDUKACJI NARODOWEJ

Warszawa, 01 października 2015 r.

DJE-WPNT.054.23.2015.KK

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie senatorskie nr BPS/043-81-3472/2015

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na oświadczenie Senator RP Pani Heleny Hatki, złożone na 81 posiedzeniu Senatu, w dniu 4 września 2015 r. w sprawie patowej sytuacji, która pojawiła się przy zamawianiu podręczników szkolnych.

Szanowna Pani Senator,

uprzejmie informuję, że zespół nauczycieli prowadzących poszczególne zajęcia edukacyjne ma prawo wyboru podręcznika lub materiału edukacyjnego niebędącego podręcznikiem dopuszczonym do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej oraz materiałów ćwiczeniowych (nauczyciele mają również prawo ustalić, że w ogóle rezygnują z wyboru podręcznika).

Nauczyciel może zdecydować się na wybór innego materiału edukacyjnego, niż podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego, pamiętając, że musi on podlegać analogicznym zasadom jak podręcznik, tzn. będą korzystać z niego co najmniej trzy kolejne roczniki uczniów danej klasy.

Dyrektor szkoły ma prawo decydowania o wyborze podręcznika w sytuacji braku porozumienia w zespole nauczycieli co do wyboru jednego podręcznika lub materiału edukacyjnego¹.

Niezgodna z przepisami prawa będzie zatem sytuacja, w której dyrektor szkoły narzuca nauczycielom swoje propozycje w tym zakresie, mimo iż zespół nauczycieli przedstawił inną propozycję. Nauczyciele jednak, dokonując wyborów, nie mogą ignorować faktu istnienia górnego limitu środków finansowych określonego w ustawie, które szkoła może przeznaczyć na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych.

Na podstawie propozycji zespołów nauczycieli oraz po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców dyrektor szkoły ustala:

- zestaw podręczników lub materiałów edukacyjnych obowiązujący we wszystkich oddziałach danej klasy przez co najmniej trzy lata szkolne;
- materiały ćwiczeniowe obowiązujące w poszczególnych oddziałach w danym roku szkolnym.

Dyrektor szkoły przy zakupie podręczników musi pamiętać o sformułowanym w art. 22d ustawy o systemie oświaty zakazie:

- 1) oferowania, obiecywania lub udzielania szkołom lub nauczycielom jakichkolwiek korzyści w sposób pośredni lub bezpośredni w zamian za dokonanie wyboru określonych podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, co oznacza, że ich zakup powinien być dokonywany zgodnie ze szkolnym zestawem, i nie może być wynikiem jakichkolwiek innych czynników;
- 2) oferowania sprzedaży podręcznika wyłącznie z innym podręcznikiem lub dodatkowymi materiałami dydaktycznymi przeznaczonymi dla ucznia, co oznacza, że dyrektor ma prawo żądać podania cen poszczególnych pozycji i autonomicznie kompletować je w oczekiwaną przez szkołę całość.

Działania opisane w pkt 1 i 2 stanowią czyny nieuczciwej konkurencji w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, z późn. zm.).

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) prowadzi stały monitoring rynku podręczników pod kątem możliwego naruszenia zakazu praktyk ograniczających konkurencję.

Ustosunkowując się do napływających sygnałów dotyczących ewentualnych nieprawidłowości w zakresie sprzedaży podręczników dla klasy I i klasy IV

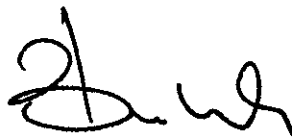
¹ Art. 22aa i 22ab ustawy o systemie oświaty oraz art. 15 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o zmianie ustawy o systemie oraz niektórych innych ustaw.

szkoły podstawowej oraz klasy I gimnazjum, UOKiK stwierdza, że „(...) jak wynika z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w przypadku podręczników szkolnych, niedozwolona jest sprzedaż samych tylko pakietów podręczników, bez oferowania do sprzedaży pojedynczych tytułów. Zgodnie z art. 22d ww. ustawy, zakazane jest oferowanie sprzedaży podręcznika wyłącznie z innym podręcznikiem lub dodatkowymi materiałami dydaktycznymi przeznaczonymi dla ucznia. Działania te stanowią czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, a ewentualne roszczenia z tego tytułu są rozpatrywane przez sądy powszechne”.

UOKiK zwraca również uwagę, że w nowym systemie najważniejsze stają się działania szkoły, która odpowiada za zakup podręczników. „Sam fakt, iż niektóre wydawnictwa przedstawiły ofertę dla szkół, która nie jest dla nich atrakcyjna, nie oznacza, że szkoły muszą ją automatycznie przyjąć. Oferty te szkoły mogą potraktować jako punkt wyjścia do negocjacji do ostatecznej ceny, tak jak to się dzieje na wielu rynkach”.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej stanowisko UOKiK podkreślamy, że o wyborze i zakupie podręczników decydują autonomicznie szkoły, które mają prawo nabyć wybrane przez siebie podręczniki i inne materiały edukacyjne zgodnie z ustalonym szkolnym zestawem podręczników, materiałów edukacyjnych oraz materiałów ćwiczeniowych.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ
Joanna Berdzik
Podsekretarz Stanu

